

I Lassan hajnalodik: most lesz sötétkékből vörös az ég alja. A Nap első, még halovány sugarai, felébresztették őket, s így már csicseregnek a madarak. A várárok előtt, verebek játszadoznak. Egy alak közeledik, előle odébb reppennek, félre az útról, madárzajtól téve hangossá egy magányos bokrot: ugrálnak, bukfenceznek, s vidáman csipognak ágai között.

Szelim fáradt, nagyon fáradt. Testét épphogy csak vonszolja az akaraterő. De belül tiszta öröm hatja át. Lépést lépés után hagy maga mögött. A masszív szürke sziklát nézi, az erős, merev falakat, melyek körbeölelik a vár területét.

Mennyire hideg anyaga a kő, mégis milyen magnyugtató biztonságot tud adni. – gondol bele, s közben nagy boldogság tölti el, hisz végre hazaért. Úgy sejtí, hamarosan hős lesz belőle.

Egészen biztosan ünnepelnek majd. – jelenti ki magában. Pedig mikor fogságba esett, akkor még úgy érezte, annál balszerencsésebb esemény nem is érhetne volna. Egy esztendeje történt, álruhában kellett beszivárognia egy ellenséges várba, hogy azt felderítse, de küldetése nem járt sikerrel. Azon az egy évvel ezelőtti napon, kevésbé dicső körülmények között, lebukott és elfogták. De most visszagondolván, úgy érzi, hogy ő mégiscsak egy szerencsés ember. – Allah vezetett a fogságba, hogy újabb diadalt arathassunk. – s azok a hideg falak máris barátságosabban néznek vissza rá. – Ezek baráti falak. Végre ezek igazi török falak! Végre itthon!

A várfalról pár muskétás nézegeti a kapu felé vándorszorgó, szakadt ruhás idegent. Szelim visszanéz rájuk. Hosszú, zöld dolmányukról és fehér turbánjukról azonnal felismeri, hogy viselőik az azab harcosok közül valók, s azt is sejtí, hogy melyik egységhez tartoz-

hatnak. Az azabok fiatal, erős katonák, önkéntesek, többnyire paraszti sorból származnak, ők alkotják az oszmán várkatonaság zömét.

Tekintete csaldóttan tekint végig a katonákon, majd orra elé, le a poros útra. – Egyiknek az arca sem ismerős. Újak? Vagy már nem emlékeznek a régi bajtársakra? ...Vajon mi lett a régikkel? Mind megbaltak? ...Vagy már, tényleg, megszalna az emlékezetem? – kérdezi magától. – Nem, nem! – hangzik agyában a válasz. – Ezek teljesen biztos, hogy újak.

Lerongyolódott, piszkos, agyonfoltozott, egykoron kék színű ruháján, átfúj a meleg, nyári szellő. Ha nem fájnának annyira a lábai, akkor ez elég jó érzés lenne. Kunkori orrú, lyukas csizmája tompán dobban a fahídon.

A várkapu nyitva. Belépve a vaskos boltív alatt, Szelim janicsárok között találja magát. Körbenéz: jobbra hat, balra nyolc, és igen gorombán tekintenek rá.

Ezeket egyáltalán nem ismerem. – állapítja meg az érkező, alaposan végignézve a janicsárokat. A janicsárok elit katonák. Öltözékük teljes mértékben egységes. Fejükön kerek, magas, hátra lecsüngő, fehér nemezsapkát viselnek, melynek elejére egy kanál van rögzítve. Továbbá hosszú kék köpenyt és piros nadrágot hordanak, rövidszárú, fekete csizmával. Kettejük vállán nehéz puská, és valamennyjük övében, ívelt dumaszkuszi penge.

– Mi van paraszt? – kérdezi meg gorombán és magyarul az egyik katona.

Szelim nagyon kimerült. Megköszörüli torkát és erőt vesz magán, hogy szóljon, de szája túl száraz, s az agya most túl lassú ahhoz, hogy egykönnyen hangok hagyják el ajkait.

– Mit keresel itt? – kérdezi az előbbi janicsár. Kicsiny, kék szemű, szűk, gyanakvó tekintettel méricskélnek a borotvált arc és magas homlok közül.

A kérdezett még egyszer megköszörüli a torkát, majd kihúzza magát; az ő szemébe néz, és törökül szól:

– Szelim vagyok, Ghalib fia, a harmadik azab ezred második századának első szakaszát vezetem. Elfogtak, de én megszöktem a Füleki várból és fontos információim vannak Hamza bég számára.

Hamza bég magas, kissé kövérkés ember, hosszú fekete haja, rövid bajsza és ugyancsak rövid, ápolt szakáll van. Vastag szemöldöke alatt, nagy barna szemek ülnek, mély táskákon. Arca mindent egybevetve barátságos, s mosolygós. Sárga, virágmintás, hosszú selyemruhát visel, derekán vastag, bíborszín selyemkötővel áttekerve. Lábat összekulcsolva, párnák közt ül, előtte egy apró hatszögletes asztal, rajta kicsi csészében gőzölgő, forró kávé. Az asztal mellett farkasbundázatú papucs. Az ablak nyitva, selyem függönyön át süt be a hajnali napsugár.

– Ül le jó Szelim! – szól kedvesen a bég, visszatért katonájához. – Ozan te elmehetsz! – int a Szelimet bekísérő janicsárnak, aki szó nélkül engedelmeskedik: fejet hajt és távozik.

Szelim meghajol, majd leül egy, a szőnyegen heverő párnára. Tekintetét, önkéntelenül is, a fal mellett sorakozó boroskancsók felé szegezi.

– Kérsz egy kis bort, jó Szelim? Vagy kávé?

– Nagyuram, engedelmeddel, én maradnék a kávénál. – feleli, kissé meghajolva ura előtt.

– Ne vedd tiszteletlenségnek nagyuram, de hosszú út áll mögöttem, így némi elemózsiát is szívesen elfogadnék. – egészíti ki mondandóját. Mindezt ismét szolid hajlongással kíséri.

– Persze, persze... Róka, adj neki kávé és adj neki enni is! – szól a bég a balján ácsorgó, piros ruhás fegyveresnek. Róka a neve, tisztségét nézve ő a vojvoda, azaz a bég segédtisztje.

A Róka nevezetűt, ezt az alacsony, széles vállú férfit, Szelim még korábbról ismeri, bár korántsem olyan régről, s koránt sem olyan jól. A török nevek gyakran állatneveket jelentenek, de az ő tisztos neve valójában nem Tilki. Azaz a Róka, csak amolyan becenév, melyet állítólag nem a szpáhiként viselt veres egyenruhájával, hanem a róka különleges képességeinek, a ravasz-ságnak és a tökéletes beosonás képességének sikeres gyakorlásával érdemelt ki. Ugyanis, úgy hírlik, hogy Rókának már több ellenséges várba is sikerült, az éjszaka leple alatt, láthatatlanul beosonnia. Mindenesetre – ha alappal, ha nem – a magyarok rettegett orgyilkosnak tartják. Szelim ezt többé-kevésbé el is hiszi, bár egy konkrét esetről sem tud. Emellett egyszer hallott olyan elképzelésről is, mely szerint a közvélekedés téved, és a Róka valójában csak egy, afféle gúnynev, melyet az állat egy másik nevezetes „képességének”, a tyúklopás tudományának gyakorlásával érdemelte ki – bár ez az elképzelés Szelimnek nem nagyon szimpatikus, szerinte pusztán rosszindulat szülte pletyka. A feltételezések sokaságából is látszik, hogy a vojvoda igazi nevét teljes homály takarja: talán még maga a bég sem tudja.

A szobafalon nagy, díszes szőnyegek lógnak, de kétségkívül, amelyik a kő talapzatot borítja, az a legdrágább. Vastag, színpompás darab – élvezet rálépni.

Róka tesz egy kis asztalt Szelim elé; arra egy poharat. A csészébe friss, forró feketekávét tölt. Szelim a kezébe veszi a gőzölgő kávét, s egészen érzékenyül. A csészét az orra elé emeli, s némán élvezi, ahogy az illata betölti a tüdejét. Szájához veszi, s élvezettel ízleli meg.

– De rég nem ittam kávét. – sóhajtja. – A hitetlenek nem isznak kávét. Nekem sem adtak.

– Nagyúr, küldetek a konyhára, Szelim porciójáért. – áll meg, bizonytalanul, Róka.

– Nem, nem kell. Róka ülj le! Szelim fiam, megosztom veled a reggelimet. – ajánlja fel nagylelkűen a bég. – Csak, ha szereted az édességet. Tolumba van. – mutat az egyik, kis asztalon, nagy fém tálon, igencsak nagy mennyiségben rendelkezésre álló, cukorszirupos tészta süteményre.

– Köszönöm nagylelkűséged.

– Lemerném fogadni, hogy azok gyaur kuttyák, még tolumbát sem adtak neked. – kacagja a bég. Szelim kötelességtudóan elmosolyodik.

Róka egy negyedik hatszögletű asztalkára, s azon egy másik táltra pakolja át az édesség felét, majd azt is a szakadt ruházatú katona elé teszi. Szelim nem igazán türtőzteti magát, két kézzel esik a süteményeknek; elfogyasztásuk közben nem szól egy szót sem, a reggeli édességét nyugodtan csipegető urához.

A habzsolás végeztével – a tolumba elfogytával –, Szelim lassan feleszmél, s szája megtörlése után, Hamza bégre helyezi át teljes figyelmét.

– Hallgatlak, kedves szolgám. – mondja Hamza.